

ΤΑΞΗ: Β΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Δευτέρα 4 Ιανουαρίου 2021
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Απόσπασμα πρώτο:

Cassiope, superba forma sua, cum Nymphis se comparat. Neptunus iratus ad oram Aethiopiae urget beluam marinam, quae incolis nocet.

Απόσπασμα δεύτερο:

Legum ministri sunt magistratus, legum interpretes iudices, legum denique omnes servi sumus: sic enim liberi esse possumus.

Απόσπασμα τρίτο:

Παρατίθεται στη συνέχεια το εισαγωγικό σημείωμα του κειμένου, από το οποίο προέρχεται το απόσπασμα, με βάση το σχολικό βιβλίο:

Στο βιβλίο του «Ο Γαλατικός Πόλεμος» (*De Bello Gallico*) ο Ρωμαίος πολιτικός, στρατηγός και συγγραφέας Γάιος Ιούλιος Καίσαρας περιγράφει με λιτότητα, συντομία και διαύγεια τις στρατιωτικές του επιχειρήσεις στη Γαλατία από το 58 ως το 52 π.Χ. Στο κείμενο που ακολουθεί περιγράφονται οι ετοιμασίες για ξεχειμώνιασμα στη Γαλατία σε κάποια φάση του πολέμου. Το ξεχειμώνιασμα γινόταν σε χειμερινά στρατόπεδα (*hiberna*). Ο Καίσαρας φροντίζει εδώ για την τροφοδοσία των στρατοπέδων και δίνει οδηγίες για την αντιμετώπιση εχθρικών επιδρομών.

Caesar propter frumenti inopiam legiones in hibernis multis conlocat. Ex quibus quattuor in Nervii hiemare iubet et tribus imperat in Belgis remanere. **Legatos omnes frumentum in castra importare iubet. Milites his verbis admonet: «Hostes adventare audio; speculatores nostri eos prope esse nuntiant. Vim hostium cavere debetis; hostes enim de collibus advolare solent et caedem militum perpetrare possunt».**

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- A.** Να μεταφράσετε στα Νέα Ελληνικά τα παραπάνω αποσπάσματα (από το τρίτο απόσπασμα να μεταφράσετε μόνο το σημειωμένο με έντονη γραφή χωρίο).

Μονάδες 20

- B1.** Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω περιόδους με την ένδειξη ΣΩΣΤΟ (Σ) ή ΛΑΘΟΣ (Λ):

1. Η ρωμαϊκή λογοτεχνία είναι αυτοφυής όπως και η αρχαία ελληνική λογοτεχνία.
2. Ο Οράτιος καθιερώνει το είδος της ποιητικής επιστολής σε κλασική ρωμαϊκή δημιουργία.
3. Ο Βιτρούβιος ήταν επιστήμονας λογοτέχνης και ασχολήθηκε κυρίως με νομικά θέματα.
4. Ο Ιούλιος Καίσαρ είναι ο καλλιτέχνης του είδους των απομνημονευμάτων: στρατιωτικές αναμνήσεις διατυπωμένες σε καθαρά και λιτά Λατινικά σε ύφος που θυμίζει τον Θουκυδίδη.
5. Ο Οβίδιος επινόησε και καλλιέργησε την πλαστή ποιητική μυθολογική επιστολή, το καλλωπιστικό έπος, το «αιτιολογικό» εορτολόγιο και την ποίηση της εξορίας.

Μονάδες 10

- B2.** Ποιες συμβουλές δίνει ο Καίσαρας στους στρατιώτες του κατά τη διάρκεια της ετοιμασίας για ξεχειμώνιασμα (να λάβετε υπόψη στην απάντησή σας το σύνολο του κειμένου καθώς και το εισαγωγικό σημείωμα);

Μονάδες 10

Γ1. Να εντοπίσετε την ετυμολογική συγγένεια των παρακάτω λέξεων στα αποσπάσματα των λατινικών κειμένων που σας δόθηκαν.

Νεκρός

Συλλογή

Σερβιτόρος

Μάστορας

Μιλитарισμός

Μονάδες 5

Γ2. Να αντιστοιχίσετε τα παρακάτω:

- dura lex sed lex ήρθα, είδα, νίκησα
- a priori σκληρός νόμος αλλά νόμος
- veni, vidi, vici λάθος μου
- dum spiro spero όσο αναπνέω ελπίζω
- mea culpa εκ των προτέρων

Μονάδες 5

Δ1. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους:

forma sua: τη γενική του πληθυντικού αριθμού με την αντωνυμία στο β' πρόσωπο για πολλούς κτήτορες (2 μονάδες)

quae: την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού του ουδέτερου γένους (1 μονάδα)

legum: τη δοτική του ενικού αριθμού (1 μονάδα)

ministri: την κλητική του ενικού αριθμού (1 μονάδα)

iudices: την ονομαστική του ενικού αριθμού (1 μονάδα)

legatos omnes: τη γενική του πληθυντικού αριθμού (2 μονάδες)

milites: τη δοτική του πληθυντικού αριθμού (1 μονάδα)

his verbis: την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού (2 μονάδες)

speculatores nostri: τη γενική του πληθυντικού αριθμού (2 μονάδες)

eos: τη γενική του ενικού αριθμού στο ίδιο γένος (1 μονάδα)

vim: την αφαιρετική του ενικού αριθμού (1 μονάδα)

Μονάδες 15

Δ2. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους στην ενεργητική φωνή:

comparat:	το γ΄ πληθυντικό στην οριστική του μέλλοντα (1 μονάδα)
urget:	το β΄ ενικό στην οριστική του παρατατικού (1 μονάδα)
nocet:	το α΄ ενικό στην οριστική του μέλλοντα (1 μονάδα)
sunt:	το γ΄ πληθυντικό στην οριστική του μέλλοντα (1 μονάδα)
possumus:	το β΄ ενικό στην οριστική του ενεστώτα και το απαρέμφατο του ενεστώτα (2 μονάδες)
importare:	το β΄ πληθυντικό στην οριστική του ενεστώτα και στην οριστική του μέλλοντα (2 μονάδες)
iubet:	το α΄ πληθυντικό στην οριστική του παρατατικού (1 μονάδα)
admonet:	το β΄ ενικό στην οριστική του μέλλοντα (1 μονάδα)
nuntiant:	το α΄ πληθυντικό στην οριστική του μέλλοντα (1 μονάδα)
esse:	το β΄ ενικό στην οριστική του ενεστώτα (1 μονάδα)
cavere:	το α΄ ενικό στην οριστική του ενεστώτα (1 μονάδα)
debetis:	το α΄ πληθυντικό στην οριστική του ενεστώτα και στην οριστική του παρατατικού (2 μονάδες)

Μονάδες 15

E1.

(α). Να αναγνωριστεί πλήρως ο συντακτικός ρόλος των ακόλουθων λέξεων:

se, legum (το πρώτο του κειμένου), **interpretes, in castra**

Μονάδες 4

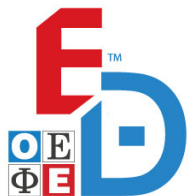
(β). **importare, adventare:** για τα δύο απαρέμφατα να αναγνωρίσετε το συντακτικό τους ρόλο (2 μονάδες), να εντοπίσετε το υποκείμενό τους (2 μονάδες) και να δικαιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου (2 μονάδες).

Μονάδες 6

E2.

(α). **forma sua:** να κάνετε πλήρη συντακτική αναγνώριση του τύπου sua (2 μονάδες). Να αντικαταστήσετε το sua με τον κατάλληλο τύπο της δεικτικής αντωνυμίας is, ώστε ως κήτορας να νοείται πρόσωπο διαφορετικό από το υποκείμενο του ρήματος (1 μονάδα).

Μονάδες 3

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2021
Α΄ ΦΑΣΗ

Ε_3.Λλ2Α(ε)

(β). **speculatores nostri eos prope esse nuntiant:** να ξαναγράψετε την πρόταση τοποθετώντας το υποκείμενο του ρήματος στον ενικό αριθμό και να κάνετε τις απαιτούμενες αλλαγές ώστε το υποκείμενο του απαρεμφάτου να δηλώνει ταυτοπροσωπία.

Μονάδες 4

(γ). **sic enim liberi esse possumus:** να ξαναγράψετε την πρόταση με το ρήμα στο β΄ πληθυντικό. Να δηλώσετε το υποκείμενο και να θεωρήσετε ότι είναι γένους θηλυκού.

Μονάδες 3

ΟΕΦΕΕ